

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

07-02-116М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Цивільне право»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІ права
Протокол № 9 від 30.04.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Цивільне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Водоп'ян Т. В., Подвірна О. В., Щербяк Ю. В. – Рівне : НУВГП, 2024. – 48 с.

Укладачі: *Водоп'ян Т. В.*, к.ю.н., доцент кафедри конституційного права та галузевих дисциплін; *Подвірна О. В.* старший викладач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін *Щербяк Ю. В.*, к.ю.н., доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Міщук Інна Володимирівна, к.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Міщук І. В.

ЗМІСТ

1. Передмова.....	3
2. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	7
3. Плани практичних занять	11
4. Рекомендована література.....	44

© Т. В. Водоп'ян,
О. В. Подвірна,
Ю. В. Щербяк, 2024
© НУВГП, 2024

ПЕРЕДМОВА

Цивільне право є однією із фундаментальних дисциплін, які вивчаються у закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку майбутніх правників. Програма викладання цивільного права базується на основах цивільного законодавства з урахуванням змін, що відбуваються з реформуванням соціально-економічних відносин суспільства та «входження» до стандартів європейського права, а також досягненнях науковців в даній сфері та навчально-методичним вимогам, які спрямовані на відображення специфіки предмета вивчення.

Предметом науки цивільного права є концепція приватного та цивільного права; норми цивільного законодавства; цивільні правовідносини; юридичні факти, завдяки яким ці відносини перетворюються на правовідносини; умови та порядок реалізації цивільних прав та обов'язків, практика застосування норм цивільного законодавства.

Цивілістика вивчає поняття цивільного права як галузі права, його місце в загальній системі права країни, систему і зміст цивільно-правових інститутів; джерела цивільного законодавства, їх види та значення, а також прийоми і методи тлумачення цивільно-правових норм та ефективність їх вивчення.

Метою вивчення дисципліни «Цивільне право» є засвоєння здобувачами вищої освіти форм, способів, засобів, прийомів та методів наукового та практично-орієнтованого мислення, пов'язаного із професійно юридичним опануванням теоретичного та нормативно-правового матеріалу в сфері цивільного права з урахуванням його оновлення та застосування в практичній діяльності; засвоїти зміст та сутність цивільно-правових інститутів та категорій; набути досвіду наукової діяльності в галузі цивільного права; навчитись не тільки розуміти та тлумачити норми цивільного

законодавства, а й застосовувати їх до конкретних життєвих обставин, шляхом вирішення поставлених завдань.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу та набуття студентами практичних навик, викладач пропонує розв'язувати ситуативні задачі, що являють собою конкретні справи із судової практики, де завданням для студентів є надання теоретичного аналізу ситуації та можливих шляхів вирішення спірних чи оспорюваних правовідносин

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6.Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК17.Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження.

ЗК 18. Здатність мобілізувати ресурси, організувати та планувати власну діяльність.

ЗК19.Вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3.Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК6.Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративно процесуальне право, цивільне і цивільно процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінально процесуальне право.

СК8.Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9.Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10.Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11.Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12.Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації

СК15.Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК17. Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті.

СК18. Здатність до складання процесуальних документів

СК19.Здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології.

Програмні результати навчання:

РН3.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5.Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН12.Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН13.Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН14.Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

PH16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

PH17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

PH18. Застосування в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ та процесів.

PH20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Тематика практичних занять 4 семестр

№	Назва теми	К-сть годин, д.ф.н.	К-сть годин, з.ф.н
1.	Тема 1. Наука Цивільне право та Цивільне законодавство у системі права України.	2	1
2.	Тема 2. Цивільні правовідносини: поняття, види та класифікація.	2	1
3.	Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	2	1
4.	Тема 4. Дієдатність фізичної особи	2	1

5.	Тема 5. Поняття та ознаки юридичної особи. Створення, перетворення, припинення та ліквідація юридичних осіб.	2	1
6.	Тема 6. Види та класифікація юридичних осіб	2	1
7.	Тема 7. Характеристика Держави та публічно-правові утворення як суб'єктів цивільних правовідносин.	2	1
8.	Тема 8. Характеристика об'єктів цивільних правовідносин.	2	1
9.	Тема 9. Правочини.	2	1
10.	Тема 10. Недійсність правочинів, їх правові наслідки та підстави визнання такими.	2	1
11.	Тема 11. Представництво	2	1
12.	Тема 12. Поняття Строків та позовної давності.	2	1
13.	Тема 13. Здійснення та захист цивільних прав	2	1
14.	Тема 14. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи	2	1
15.	Тема 15. Поняття права власності.	2	2
16.	Тема 16. Права власності фізичних осіб. Право власності юридичних осіб	2	2
17.	Тема 17. Право державної власності. Право комунальної власності.	2	2
18.	Тема 18. Право спільної власності. Інші речові права	2	2
19.	Тема 19. Захист права власності та інших речових прав	4	2
20.	Тема 20. Право інтелектуальної власності.	4	2
	Всього	44	26

5 семестр

№	Назва теми	К-сть годин, д.ф.н.	К-сть годин, з.ф.н
1.	Тема 1. Загальні положення про зобов'язання	2	0,5

2.	Тема 2. Виконання зобов'язання. Забезпечення виконання зобов'язання	2	0,5
3.	Тема 3. Відповідальність за порушення зобов'язання. Припинення зобов'язання	2	0,5
4.	Тема 4. Загальні положення про договір	2	0,5
5.	Тема 5. Загальна характеристика договору купівлі-продажу.	2	0,5
6.	Тема 6. Окремі види договорів купівлі-продажу	2	0,5
7.	Тема 7. Договір дарування	2	0,5
8.	Тема 8. Тема: Договір ренти. Договір довічного утримання	2	0,5
9.	Тема 9 . Договір найму (оренди). Окремі вид договору найму (оренди).	2	0,5
10.	Тема 10 . Договір найму (оренди) житла. Договір позички.	2	0,5
11.	Тема 11. Договір підряду. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт	2	0,5
12.	Тема 12. Загальні положення про послуги. Транспортні зобов'язання	2	0,5
13.	Тема 13 . Договір зберігання. Спеціальні види зберігання	2	0,5
14.	Тема 14. Договір доручення. Договір комісії	1	0,5
15.	Тема 15 . Договір управління майном. Договір страхування	1	0,5
16.	Тема 16 . Недоговірні зобов'язання із правомірних дій	2	0,5
17.	Тема 17. Зобов'язання із завдання шкоди	2	0,5
18.	Тема 18 . Спадкове право.	2	0,5
19.	Тема 19 . Заповіт	2	1
	Всього	36	10

1.2. Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Для досягнення мети та виконання завдань навчального курсу студентам необхідно вчасно виконати завдання (розв'язання практичних задач, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом виставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача може самостійно оцінювати свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент може отримати такі бали:

4 семестр:

– по 2 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття;

– 16 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;

– 20 балів – модуль 1;

– 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

5 семестр:

– по 3 бали за якісну підготовку до кожного практичного заняття;

– 6 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;

– 20 балів – модуль 1;

– 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати за написання наукової статті або тез; наукової роботи на конкурс; ессе; тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть обрати

самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студенти також можуть отримати за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

4 семестр

Тема 1. Наука Цивільне право та Цивільне законодавство у системі права України.

1. Співвідношення понять публічного та приватного права. Цивільне право, як приватне право.
2. Предмет цивільно-правового регулювання.
3. Майнові та особисті немайнові відносини, які виникають та регулюються цивільно-правовими нормами.
4. Поняття цивільного законодавства. Різниця у розумінні та визначенні цивільного права і цивільного законодавства.
5. Характеристика системи цивільного законодавства.
6. Значення звичаїв ділового обороту у регулюванні цивільних правовідносин.
7. Види та особливості систематизації цивільного законодавства.
8. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. «Зворотня» сила цивільних норм.
9. Глумачення Інституту аналогії: «аналогія права» та «аналогія закону».
10. Взаємозв'язок і диференціація цивільного та господарського законодавства.

Ключові терміни та поняття:

Цивільне право, предмет і метод цивільно-правового регулювання, цивільне законодавство, джерела цивільного права, аналогія права та аналогія закону, звичай ділового обігу, пандектна та інституційна система викладення, рецепція. Функції цивільного права, принципи цивільного права,

принцип розумності, принцип свободи договору, принцип справедливості, принцип добросовісності, система цивільного права, джерела цивільного права, дія цивільних законів у часі, у просторі та за колом осіб, прогалини в законодавстві, зворотна сила законів.

Теми доповідей та презентацій:

1) Цивільно-правові методи регулювання цивільних суспільних відносин, проблеми їх застосування та перспективи удосконалення.

2) Відмежування цивільного права від суміжних галузей права.

3) Особливості побудови системи цивільного права.

4) Роль та значення норм моралі та звичаїв ділового обігу у системі національного законодавства.

5) Особливості застосування судової практики в тлумаченні та вдосконаленні цивільного законодавства.

6) Проблеми та перспективи удосконалення Кодифікації цивільного законодавства України.

Тема 2. Цивільні правовідносини: поняття, види та класифікація.

1. Поняття, особливості та загальна характеристика правовідносин.

2. Співвідношення цивільних правовідносин з відносинами, які є предметом регулювання інших галузей права.

3. Загальна характеристика елементів цивільно-правових відносин.

4. Суб'єкти цивільно-правових відносин.

5. Об'єкти цивільно-правових відносин.

6. Зміст цивільно-правових відносин.

7. Класифікація цивільних правовідносин.

Ключові терміни та поняття:

Склад цивільних правовідносин, об'єкт цивільних правовідносин, суб'єкт цивільних правовідносин, зміст цивільних правовідносин, суб'єктивне право, суб'єктивний обов'язок.

Запитання на само опрацювання: *Охарактеризуйте які суспільні відносини належать до цивільно-правових? У чому полягає принцип неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя фізичної особи? Назвіть права споживача при придбанні товару належної якості? Яким чином мають бути задоволені вимоги споживача придбаного товару неналежної якості? В чому полягає принцип всебічної охорони і судового захисту цивільних прав?*

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

1. Поняття цивільної правосуб'єктності. Розмежування поняття «Фізична особа» у статусі: людини та громадянин як суб'єкт цивільного права.

2. Поняття правоздатності фізичних осіб. Співвідношення понять: правоздатності і суб'єктивні цивільні права.

3. Індивідуалізація фізичної особи: ім'я, прізвище та побатькові; права національних меншин щодо можливості використати власних особливостей у індивідуалізації фізичної особи.

4. Місце проживання та перебування фізичної особи, його юридичне значення.

Ключові терміни та поняття

Фізична особа, правосуб'єктність, правоздатність, суб'єктивне право, межі правоздатності, ім'я, псевдонім, місце проживання, місце реєстрації.

Тема 4. Дієздатність фізичної особи

1. Поняття та види дієздатності фізичних осіб.

2. Обмеження дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки.

3. Порядок, умови та правові наслідки визнання особи недієздатною.

4. Порядок, умови та правові наслідки визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою

Ключові терміни та поняття:

Дієздатність, емансипація, недієздатна особа, обмежено дієздатна особа, часткова дієздатність, неповна дієздатність, безвісна відсутність, «юридична смерть», опіка, піклування.

Завдання до виконання:

1) Опрацювати щонайменше 2 наукові статті на тематику проблематики Інституту безвісної відсутності особи в цивільному праві.

2) Правові прогалини Інституту опіки та піклування в Україні, шляхи удосконалення.

3) Особливості правового становища фізичних осіб-підприємців.

4) Акти цивільного стану особи: поняття, види та юридичне значення.

Тема 5. Поняття та ознаки юридичної особи.

Створення та припинення юридичних осіб.

1. Поняття, ознаки та види юридичних осіб.

2. Поняття і види правосуб'єктності юридичних осіб.

3. Індивідуалізація юридичних осіб, її способи та цивільно-правове значення.

4. Цивільно-правовий статус філій та представництв юридичної особи. Порядок та способи утворення юридичної особи, її установчі документи.

5. Особливості державної реєстрації юридичних осіб, правові наслідки порушення процедури та неналежність оформлення документації.

6. Припинення діяльності юридичної особи. Порядок ліквідації юридичної особи.

7. Банкрутство юридичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності.

8. Характеристика процедури реорганізації юридичної особи: способи здійснення реорганізації.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. Сформувати пакет документів та опрацювати процедуру його подачі для реєстрацію юридичної особи (на вибір).

Тема 6. Види юридичних осіб

1. Види юридичних осіб.
2. Підприємства Установи.
3. Господарські товариства.
4. Кооперативи.
5. Об'єднання юридичних осіб.
6. Об'єднання громадян.

Ключові терміни та поняття:

Юридична особа, комерційне найменування, філія, представництво, керівний орган, установчі документи, державна реєстрація, припинення, ліквідація, банкрутство, санація, реорганізація, організаційно-правові форми юридичних осіб, підприємства, господарські товариства, кооперативи, об'єднання юридичних осіб, товариства, установи, об'єднання громадян, профспілкові організації, благодійні організації, релігійні організації.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. Загальними зборами акціонерів акціонерного товариства "Світанок" було прийняло рішення про зміну найменування на "Акціонерна компанія "Сутінки&Сorporated". *Запитання:* Дайте визначення поняттю акціонерного товариства, його ознаки та види. Чи вправі юридична особа змінювати своє найменування, якщо так, то

охарактеризуйте порядок проведення такої зміни. Чи можна вважати, що у даній ситуації мало місце перетворення АТ "Світанок" у АТ "Сутінки"?

Практичне завдання №2. Опрацювати процедуру вступу до складу холдингової компанії.

Тема 7. Характеристика Держави та публічно правові утворення як суб'єктів цивільних правовідносин.

1. Поняття, зміст та особливості цивільної правосуб'єктності держави.

2. Випадки участі держави в цивільних правовідносинах.

3. Україна та інші держави як суб'єкти права загальнодержавної власності.

4. Україна та інші держави як учасники цивільних правовідносин.

5. Інші публічно-правові утворення як учасники цивільних правовідносин

Ключові терміни та поняття

Правосуб'єктність держави, право загальнодержавної власності, Автономна республіка Крим, територіальна громада.

Теми доповідей

1. Органи місцевого самоврядування як учасники цивільних відносин.

2. Іноземні держави як учасники публічного права.

Тема 8. Характеристика об'єктів цивільних правовідносин.

1. Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин.

2. Поняття речей та їх ознаки. Класифікація речей та її правове значення. Поняття майна.

3. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.

4. Поняття та особливості цивільно-правового режиму валютних цінностей.

5. Поняття та основні види цінних паперів.

6. Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт правовідносин.

7. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.

8. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин.

9. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин.

Ключові терміни та поняття:

Об'єкт цивільних правовідносин, об'єкт цивільних прав, річ, майно, нерухома річ, рухома річ, подільна річ, неподільна річ, річ, визначена індивідуальними ознаками, річ, визначена родовими ознаками, споживна річ, не споживна річ, головна річ, приналежність, складна річ, складова речі, продукція, плоди, доходи, підприємство.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. Опрацювати наукові праці щодо правового регулювання об'єктів, які обмежені у цивільному обороті.

Практичне завдання №2. У шлюбному договорі К. і Л. зазначалося, що речі, спільно набуті подружжям, вважатимуться їхньою спільною власністю. При розірванні шлюбу К. заперечував проти розподілу грошей і цінних паперів, посилаючись на те, що договором передбачений лише розподіл речей, а щодо цінних паперів і грошей в ньому нічого не вказано. *Запитання:* Що можна віднести до речей? У чому відмінність речей від майна? У чому полягають особливості грошей і цінних паперів як об'єктів цивільних правовідносин? Яка правова відповідь може бути дана на заперечення К.? Своєю відповідь обґрунтуйте.

Тема 9. Правочини

1. Визначення «Поняття та правової природи правочину».
2. Класифікація видів правочинів.
3. Правові особливості умов дійсності правочинів.
4. Форма та сторони у правочинах.
5. Зміст правочину.
6. Розуміння «воля і волевиявлення» сторін при укладанні правочину.

Ключові терміни та поняття:

Правочин, волевиявлення, односторонній правочин, дво-, багатосторонній правочин, форма правочину, нотаріальне посвідчення правочину, умовний правочин, правочин з відкладальною умовою, правочин зі скасувальною умовою, тлумачення правочину, відмова від правочину, умови дійсності правочину, недійсність правочину, фіктивний правочин, удаваний правочин.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. АТ «Здоров'я» були укладені правочини по реалізації фармацевтичних препаратів. При перевірці діяльності АТ «Здоров'я» податковою інспекцією 102 було встановлено, що воно діє без ліцензії. За позовом податкової інспекції, правочини, укладені АТ «Здоров'я», були визнані недійсними. *Запитання:* На основі чого повинні вчиняти правочини юридичні особи? Вкажіть підстави визнання правочину недійсним. Чи були у даній ситуації підстави для визнання правочину недійсним?

Практичне завдання №2. Громадянин Олексієнко, зважаючи на фізичну ваду – сліпоту, попросив свою сусідку по квартирі громадянку Василенко підписати від його імені договір позики на суму 6 тис. гривень з громадянкою Петренко. Після спливу обумовленого строку дії договору громадянка Петренко звернулася з вимогою до громадянина Олексієнко про повернення суми боргу. Олексієнко відмовився виконати

цю вимогу, посилаючись на відсутність коштів. В судовому засіданні з'ясувалось, що підпис громадянки Василенко ніким не завірено, а сама вона вибула на постійне місце проживання до іншого міста. *Запитання:* Хто має право підписувати текст правочину, якщо фізична особа у зв'язку з хворобою або фізичною вадою не може підписатися власноручно, чи обов'язкове нотаріальне посвідчення такого правочину? Чи дотримана форма правочину в даній ситуації? Як потрібно вирішити дану ситуацію?

Тема 10. Недійсність правочинів, їх правові наслідки та підстави визнання такими.

1. Поняття недійсного правочину. Правові наслідки недійсності правочину.
2. Розмежування понять «нікчемні та оспорювані правочини».
3. Визначення : «Фіктивні та удавані правочини».
4. Правові наслідки визнання недійсності окремої частини правочину.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1

Смирнов Олексій уклав з Криворучко Андрієм. договір позики на суму 15 тис гривень. На підтвердження факту отримання позики Смирнов видав Криворучко боргову розписку із своїм підписом. *Запитання:* Які існують форми правочину? Чи можна вважати, що форма правочину в даному випадку дотримана? Зробіть аналіз ст.ст. 207 та 1047 ЦК України.

Тема 11. Представництво

1. Поняття представництва та сфера його застосування. Форми та види представництва.
2. Повноваження представника.

3. Представництво без повноважень та з перевищенням повноважень.

4. Довіреність. Форма та зміст довіреності.

5. Види довіреності. Наслідки припинення та недійсності довіреності.

Ключові терміни та поняття:

Представництво, довіреність, комерційне представництво, представник, законне представництво, добровільне представництво, строк, термін, припікальний строк, гарантійний строк, відкладальні строки, скасувальні строки, прострочення, загальна позовна давність, спеціальна позовна давність, зупинення перебігу позовної давності, довіреність, разова довіреності, генеральна довіреність, спеціальна довіреність, строки довіреності, передоручення, строки довіреності, форма довіреності, нікчемна довіреність, припинення дії довіреності.

Теми доповідей

1. Порівняльна характеристика добровільного та обов'язкового представництва.

2. Розкрийте розуміння цивільно-правового співвідношення договорів доручення та довіреності.

Тема 12. Поняття строків та позовної давності.

1. Поняття та види строків в цивільному праві. Строки та терміни.

2. Строки здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.

3. Поняття та значення строку позовної давності.

4. Види строків позовної давності. Початок перебігу строку позовної давності. Зупинення, переривання та поновлення строків позовної давності.

5. Наслідки закінчення позовної давності.

6. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Ключові терміни та поняття:

Строки у цивільному праві, термін позовної давності, загальна позовна давність, спеціальна позовна давність, гарантійні строки, строки оперативного захисту, претензійні строки, строки позовної давності, процесуальні строки, імперативність строків про позовну давність.

Тема 13. Здійснення та захист цивільних прав

1. Поняття здійснення суб'єктивного цивільного права. Поняття виконання суб'єктивного цивільного обов'язку.
2. Поняття і зміст суб'єктивного права на захист.
3. Способи захисту цивільних прав.
4. Виконання цивільних обов'язків. Забезпечення виконання цивільних обов'язків.
5. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав.
6. Поняття та зміст самозахисту цивільних прав. Необхідна оборона та як спосіб самозахисту цивільних прав.

Ключові терміни та поняття

Форма захисту цивільних прав, спосіб захисту цивільних прав, юрисдикційна форма захисту, неюрисдикційна форма захисту, самозахист.

Теми доповідей

1. Особливості реалізації юрисдикційної та неюрисдикційної форми захисту цивільних прав.
2. Способи захисту суб'єктивних цивільних прав судом.

Тема 14. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи

1. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
2. Право на життя як невід'ємне право фізичної особи.

3. Право на охорону здоров'я та на медичну допомогу: їх забезпечення та реалізація.

4. Зміст та забезпечення права на свободу та особисту недоторканість.

5. Правове регулювання відносин у сфері донорства крові, її компонентів, органів та інших анатомічних матеріалів.

6. Правова характеристика інших особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи (право на сім'ю, на опіку або піклування, на безпечне для життя та здоров'я довкілля).

7. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

8. Право на ім'я. Підстави та порядок зміни імені фізичною особою.

9. Честь, гідність та ділова репутація як об'єкти правової охорони. Захист права на честь і гідність.

10. Право на інформацію. Поняття та види інформації. Особливості правової охорони відкритої, конфіденційної та таємної інформації.

11. Правова охорона особистих паперів та кореспонденції. Розпорядження особистими паперами. Обмеження права на таємницю кореспонденції.

12. Охорона інтересів фізичної особи при проведенні фото -, кіно -, теле - та відеозйомок.

13. Гарантії права на свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості. Інші особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Ключові терміни та поняття

Особисті немайнові правовідносини, особисті немайнові права фізичних осіб, система особистих немайнових прав, право на життя та здоров'я, репродуктивні права, право на свободу та особисту недоторканність, право на особисту безпеку та особисту гідність, індивідуалізація фізичної особи, права пацієнта.

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Юридична особа «Дантист» уклала договір із заводом медичного устаткування на придбання обладнання для стоматологічного кабінету. Після відвантаження обладнання заводом-виготовлювачем, було з'ясовано, що в договорі не зазначені найменування відділення банку і номер банківського рахунку юридичної особи «Дантист». У відповіді на вимогу правління заводу повідомити свої платіжні реквізити, уповноважена особа юридичної особи «Дантист» повідомила, що не має взагалі рахунку, а її фінансове обслуговування здійснює районний відділ охорони здоров'я. На той час обладнання для стоматологічного кабінету було вже доставлено в лікарню, змонтоване в стаціонарному приміщенні і використовувалось для лікування хворих. *Вирішіть справу по суті. Які особисті немайнові права порушені в даному випадку? Які умови складання договору?*

Тема 15. Поняття права власності.

1. Власність і право власності: співвідношення.
2. Зміст права власності.
3. Форми і види права власності за законодавством України.
4. Підстави виникнення та припинення права власності та інших речових прав.
5. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором.
6. Юридичні гарантії здійснення права власності.
7. Реєстрація речових прав: порядок та правове значення

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Данилов повертався додому пізно ввечері. Його зупинив незнайомий чоловік і запропонував придбати у нього новий магнітофон. Ціна пропонувалася значно нижча за реальну ціну. Данилов подумав про те, що схожий магнітофон бачив у свого сусіда Щіткова. Окрім того,

він знав, що нещодавно квартиру його сусіда пограбували. Але купити магнітофон не відмовився. На наступний день до Данилова зайшов Щітков, побачив у нього магнітофон. В ньому він впізнав свій магнітофон, сказав Данилову, що він належить йому і вимагав його повернення. Проте Данилова відповів, що придбав його на ринку і повертати його не збирається. *Запитання:* Визначте вид права володіння Данилова. Обґрунтуйте свою відповідь. Чи може Щітков витребувати свій магнітофон із володіння Данилова? Дайте юридичний аналіз ситуації.

Тема 16. Право власності фізичних осіб.

Право власності юридичних осіб.

1. Поняття та ознаки права приватної власності. Місце приватної власності серед інших форм власності.
2. Особливості підстав виникнення і припинення права приватної власності фізичних осіб.
3. Суб'єкти права приватної власності фізичних осіб.
4. Об'єкти права приватної власності фізичних осіб.
5. Зміст і здійснення права приватної власності фізичних осіб.
6. Поняття та ознаки права власності юридичних осіб.
7. Суб'єкти і об'єкти права власності юридичних осіб.
8. Особливості права власності окремих видів юридичних осіб.

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Опрацювати наукові публікації з даної проблемати, виділити які прогалини у законодавстві існують і подумати над шляхами їх усунення.

Тема 17. Право державної власності.

Право комунальної власності

1. Поняття та ознаки права державної власності.
2. Суб'єкти права державної власності.

3. Об'єкти права загальнодержавної та республіканської (Республіки Крим) власності.

4. Здійснення права державної власності. Правовий режим майна державного підприємства та державної установи.

5. Порівняльний аналіз речових прав на майно державних підприємств та установ (юридичних осіб публічного права) за Цивільним та Господарським кодексами України.

6. Поняття та особливості права комунальної власності.

7. Суб'єкти права комунальної власності. Об'єкти права комунальної власності.

8. Зміст права комунальної власності. Здійснення права комунальної власності.

9. Цивільно-правовий статус комунальних підприємств та установ

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Борисова і Яненко володіли цілісним майновим комплексом у рівних частках. Яненко вирішила укласти договір міни, за яким обміняти свою частку на житловий будинок із Галиною. Борисова, посилаючись на ст. 302 ЦК, наполягала на тому, що вона має переважне право купівлі частки Яненко, і запропонувала останній ціну житлового будинку. Яненко відповіла, що у Борисової є переважне право купівлі частки у спільній частковій власності, а не переважне право міни. Борисова, заперечуючи Яненко, посилалася на ст. 716 ЦК, відповідно до якої до договору міни застосовуються загальні положення про купівлю-продаж.
Запитання: Хто правий у цій ситуації? Вирішіть питання по суті. Який вид права власності виник в даній задачі?

Тема 18. Право спільної власності. Інші речові права

1. Поняття права спільної власності та її види.

2. Поняття спільної часткової власності.

3. Право спільної сумісної власності.

4. Право спільної власності подружжя. Законний правовий режим майна подружжя. Правовий режим майна подружжя за шлюбним контрактом.

5. Поняття та види обмежених речових прав.

6. Загальна характеристика володіння чужим майном.

7. Поняття та види сервітутів. Земельні сервітутути. Особисті сервітутути. Припинення сервітутів.

8. Право користування чужою землею для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).

9. Право користування чужою землею для забудови (суперфіцій).

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Підготувати проект Шлюбного договору, з обов'язковим зазначенням розподілу спільного майна подружжя у випадку розлучення.

Тема 19. Захист права власності та інших речових прав

1. Поняття та основні цивільно-правові способи захисту права власності.

2. Витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов).

3. Захист прав власника від порушень, не поєднаних з позбавленням володіння (негаторний позов).

4. Захист прав володільця, який не є власником.

5. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту).

6. Позов про визнання права власності.

7. Випадки позбавлення права власності.

8. Відповідальність державних органів за видання актів, які порушують права власників.

9. Відповідальність за неправомірне втручання у здійснення власниками своїх повноважень.

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Громадянин А. надав у користування Громадянин Б. земельну ділянку для будівництва кемпінгу строком на 40 років. Через рік кемпінг було збудовано, а ще через рік було знищено пожежею. Громадянин А вважав, що це означає припинення суперфіцію. Громадянин Б. твердив, що у цьому випадку суперфіцій може бути припинено тільки у разі невиконання суперфіціарієм обов'язку. *Дайте юридичний аналіз ситуації.*

Тема 20. Право інтелектуальної власності.

1. Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

2. Джерела правового регулювання відносин, пов'язаних з інтелектуальною діяльністю та індивідуалізацією товарів та їх виробників.

3. Об'єкти права інтелектуальної власності.

4. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності.

5. Зміст права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності.

6. Система права інтелектуальної власності. Авторське та патентне право: спільне і відмінність у цивільно-правовому регулюванні відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.

7. Захист права інтелектуальної власності судом.

Ключові терміни та поняття

Право інтелектуальної власності, творча діяльність, майнові права інтелектуальної власності, особисті немайнові права інтелектуальної власності, використання об'єкта права інтелектуальної власності, передання майнових прав інтелектуальної власності, службовий твір, захист права інтелектуальної власності, авторське право, співавторство, суміжні права, виконавці, наукове відкриття, право

промислової власності, патентне право, винахід, корисна модель.

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Створити об'єкт інтелектуальної власності (на вибір), знайти та опрацювати процидупру реєстрації права власності на нього.

5 семестр

Тема 1. Загальні положення про зобов'язання

1. Поняття та система зобов'язального права
2. Визначення поняття та основних рис цивільно-правового зобов'язання
3. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань та характеристика суб'єктів цивільно-правового зобов'язання
4. Заміна кредитора у цивільно-правовому зобов'язанні
5. Об'єкти цивільно-правового зобов'язання
6. Характеристика видів цивільно-правових зобов'язань

Ключові терміни та поняття

Зобов'язання, зобов'язальне право, кредитор, боржник, часткове зобов'язання, субсидіарне зобов'язання, солідарне зобов'язання, регресне зобов'язання, цесія, новація.

Тема 2. Виконання таспособи забезпечення виконання зобов'язання

1. Поняття та принципи виконання зобов'язання
2. Суб'єкти виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання за участю декількох осіб.
3. Визначення предмет, строку, місця та способу виконання зобов'язання.
4. Поняття та загальна характеристика видів та способів забезпечення виконання зобов'язань.
5. Поняття та значення неустойки. Види неустойки. Збільшення та зменшення розміру неустойки.

6. Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Функції завдатку

7. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя.

8. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.

9. Поняття, функції та сфера застосування застави. Види застави.

10. Порядок звернення стягнення на предмет застави. Притримання як вид (спосіб) забезпечення виконання зобов'язань.

Ключові терміни та поняття

Виконання зобов'язання, забезпечення виконання, неустойка, завдаток, аванс, порука, гарантія, застава, іпотека, при тримання.

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1. Сорокін та Потапова подали заяву до органу РАЦСу про реєстрацію шлюбу. Цього ж дня батьки Потапової домовились із Сорокіним, що витрати на приготування до весілля беруть на себе. Також вони придбали квитки для весільної подорожі молодят. Однак, в день реєстрації шлюбу Сорокін не з'явився. Батьки Потапової зажадали від нього відшкодування матеріальних витрат та моральної шкоди. Сорокін не погодився і відповів, що витрати по приготуванню до весілля вони прийняли на себе добровільно, а заручини не є підставою виникнення ані сімейних, ані цивільних відносин між ними. *Потопові звернулись до адвоката з проханням пояснити, чи виникли між ними та Сорокіним зобов'язання. ?*

Тема 3. Відповідальність за порушення зобов'язання.

Припинення зобов'язання

1. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності

2. Функції цивільно-правової відповідальності
3. Форми та види цивільно-правової відповідальності
4. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.
5. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності
6. Поняття та форми вини в цивільному праві
7. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування
8. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.
9. Поняття припинення зобов'язання та способів припинення зобов'язання.
10. Припинення зобов'язання зарахуванням: поняття та основні умови.
11. Домовленість сторін як спосіб припинення зобов'язання. Види домовленості (новація, відступне, прощення боргу).
12. Неможливість виконання як спосіб припинення зобов'язання.
13. Припинення зобов'язання поєднанням боржника та кредитора в одній особі.
14. Випадки припинення зобов'язання смертю фізичної особи.
15. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.

Ключові терміни та поняття

Цивільно-правова відповідальність, договірна відповідальність, деліктна відповідальність, часткова відповідальність, солідарна відповідальність, субсидіарна відповідальність, склад правопорушення.

Тема 4. Загальні положення про договір

1. Поняття та функції цивільно-правового договору.
Реалізація принципу свободи договору

2. Види цивільно-правових договорів. Нові договірні конструкції в Цивільному кодексі України (публічний договір, попередній договір, договір приєднання, договір на користь третьої особи)

3. Поняття «Зміст договору» як юридичного факту.

4. Стадії укладення цивільно-правового договору.

5. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти

6. Поняття та ознаки акцепту

7. Форма цивільно-правового договору. Момент укладення цивільно-правового договору. Зміна та розірвання цивільно-правового договору: підстави та правові наслідки

Письмове завдання:

Практичне завдання № 1 АТ «Промінь» уклало договір підряду з ТзОВ «Бескид» під забезпечення порукою ТзОВ «Місяць». Оскільки протягом встановленого в договорі строку не було виконано навіть половини обумовлених робіт, АТ «Промінь» направив ТзОВ «Бескид» повідомлення про відмову від договору в односторонньому порядку з моменту отримання повідомлення. ТзОВ «Бескид» погодився. Через місяць АТ «Промінь» звернулося з позовом до ТзОВ «Бескид» та ТзОВ «Місяць» про відшкодування збитків, завданих прострочкою виконання зобов'язань за договором підряду.
Вирішіть спір.

Тема 5. Загальна характеристика договору купівлі-продажу

1. Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу.

2. Види договору купівлі-продажу.

3. Сторони договору купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін в договорі купівлі-продажу.

4. Предмет та форма договору.

5. Зміст договору купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу.

6. Кількість товару. Якість товару. Асортимент товару. Комплектність товару.

7. Момент виникнення обов'язку продавця передати товар. Момент виникнення права власності. Ризик випадкової загибелі проданої речі.

8. Правові наслідки порушення договору купівлі-продажу товару.

Ключові терміни та поняття

Покупець, продавець, кількість товару, якість товару, асортимент товару, комплектність товару.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. Під час примірки плаття в салоні одягу Розанова розірвала його. Продавець запропонувала їй оплатити повну вартість товару, оскільки його ніхто не захоче придбати і вона попереджала Розанову, що цей розмір їй замалий. Розанова відмовилась заплатити за плаття, оскільки така модель їй не сподобалась і до того ж примірка одягу є безплатною і вона не хотіла розірвати його. *Чи є умови для настання цивільно-правової відповідальності?*

Практичне завдання №2. Скласти проект договору купівлі-продажу об'єкта нерухомості та будь якої рухомої речі на вибір.

Тема 6. Окремі види договорів купівлі-продажу

1. Характеристика договорів роздрібною купівлі продажу.
2. Продаж товару за зразками.
3. Продаж товарів з використанням автоматів.
4. Договір купівлі-продажу з умовою про доставку товару покупцеві.

5. Договір з умовою про прийняття покупцем товару у встановлений строк.

6. Договір найму-продажу.
7. Договір купівлі-продажу на біржі.
8. Договір поставки.
9. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
10. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
11. Договір міни (бартеру).

Ключові терміни та поняття

Договір поставки, договір про постачання енергетичних та інших ресурсів через приєднану мережу, контрактація сільськогосподарської продукції, біржовий договір, договір приєднання, публічний договір.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. Опрацювати нормативну базу щодо регулювання даної теми.

Практичне завдання №2. Знайти 2 наукові статті щодо удосконалення гарантій якості купівлі- продажу в мережі інтернет.

Тема 7. Договір дарування

1. Поняття та ознаки договору дарування.
2. Предмет та форма договору дарування.
3. Сторони договору дарування.
4. Зміст договору дарування.
5. Види договору дарування.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. У собаки породи шарпей, що належить Ромову, народилися щенята. Одного з щенят Ромов пообіцяв подарувати своєму знайомому Степанову, як тільки щенята досягнуть двомісячного віку. Протягом цих двох місяців Степанов придбав корм та інвентар для догляду за собакою. Проте коли по закінченні 2 місяців Степанов прийшов до Ромова за щеням, той дарувати його відмовився, мотивував це тим, що одне щеня померло, а інших він обіцяв

подарувати родичам. Степанов звернувся до суду із позовом до Ромова про відшкодування зроблених ним витрат. *Як повинен бути вирішений спір?*

Практичне завдання №2. Громадянка похилого віку Микетенко пред'явила позов до Петрова про визнання недійсним договору дарування жилого будинку. Позивачка зазначала, що 3 травня 2020 року оформила договір дарування їй будинку. При укладенні договору, вона просила гр. Петренка надати їй право користування будинком, він погодилась на цю умову. У позовній заяві Микетенко заявляє, що Петренко не виконала своєї обіцянки: вислила її з будинку. Посилаючись на те, що угода укладена внаслідок помилки, позивачка просила визнати договір недійсним. *Вирішіть справу.*

Тема 8. Договір ренти.

Договір довічного утримання

1. Поняття договору ренти.
2. Сторони за договором ренти. Строк договору ренти.
3. Форми і зміст договору ренти.
4. Предмет договору ренти. Форма і розмір ренти.
5. Підстави та наслідки розірвання договору ренти за ініціативою одержувача або платника ренти.
6. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду).
7. Форма договору довічного утримання (догляду).
8. Сторони договору довічного утримання (догляду).
Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).
9. Предмет договору довічного утримання (догляду).
10. Способи забезпечення виконання договору.
11. Особливості припинення договору довічного утримання (догляду).

Ключові терміни та поняття

Рента, довічна рента, зобов'язання ренти, рентні правовідносини, виплати ренти, одержувач ренти, платник ренти, обтяження рентою.

Практичне завдання №2. Скласти проект договору довічного утримання на об'єкт нерухомого майна; та будь яку річ на вибір.

Тема 9 . Договір найму (оренди). Окремі вид договору найму (оренди).

1. Поняття та загальна характеристика договору майнового найму (оренди).
2. Елементи договору майнового найму (оренди).
3. Форма договору майнового найму (оренди).
4. Строк договору майнового найму (оренди).
5. Права та обов'язки наймодавця за договором майнового найму (оренди).
6. Права та обов'язки наймача за договором майнового найму (оренди).
7. Припинення договору майнового найму (оренди).
8. Право орендаря на укладення договору оренди на новий строк після закінчення строку оренди.
9. Поняття та особливості договору прокату.
10. Поняття та види договору лізингу.
11. Суб'єкти та об'єкти договору лізингу.
12. Зміст договору лізингу.
13. Договір оренди державного та комунального майна: поняття, суб'єкти та об'єкти.
14. Договір оренди транспортних засобів.
15. Договір оренди будівлі або іншої капітальної споруди.

Ключові терміни та поняття

Найм, наймач, наймодавець, лізинг, прокат, лізингодавець, лізингоодержувач, фінансовий лізинг, прямий лізинг, непрямий лізинг.

Теми доповідей

1. Порівняльно-правова характеристика договору найму транспортного засобу від договорів про надання послуг з перевезення пасажирів.

2. Проблематика правового регулювання договору лізингу в Україні.

Тема 10. Договір найму (оренди) житла.

Договір позички.

1. Поняття договору найму житлового приміщення. Предмет договору найму.

2. Підстави та особливості укладення договору найму житлового приміщення в будинках державного, комунального та громадського житлових фондах.

3. Сторони договору майна. Поняття члена сім'ї наймача. Права та обов'язки наймача, членів його сім'ї та наймодавця.

4. Підстави та порядок припинення договору найму. Наслідки припинення договору.

5. Поняття та загальна характеристика договору позички.

6. Сторони договору позички. Об'єкт договору позички.

7. Строк договору позички. Форма договору позички.

8. Права та обов'язки сторін за договором позички.

Правові наслідки припинення договору позички.

Письмове завдання:

Практичне завдання №1. Скласти проект договору найму (оренди) житла або Договору позички, на вибір, де Ви як сторона.

Тема 11. Договір підряду. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт

1. Поняття та ознаки договору підряду. Відмежування його від трудового договору, договору поставки та договорів з надання послуг.

2. Сторони договору підряду. Права та обов'язки сторін. Множинність осіб в договорі підряду та залучення для виконання договору третіх осіб. Зміст договору підряду.

3. Ризик у підрядних відносинах. Відповідальність за договором підряду.

4. Види договорів підряду.

5. Договір побутового підряду.

6. Договір будівельного підряду.

7. Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт.

8. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Письмове завдання: Написати один із вище зазначених договорів підряду, де 1 із сторін виступає Ви.

Тема 12. Загальні положення про послуги.

Транспортні зобов'язання

1. Поняття та правова природа договору про надання послуг.

2. Види договорів про надання послуг.

3. Предмет договору про надання послуг. Зміст договору про надання послуг.

4. Відповідальність сторін за договором про надання послуг. Одностороння відмова від договору про надання послуг та її правові наслідки.

5. Загальна характеристики договорів про надання послуг. Відмежування договорів про надання послуг від договорів про виконання робіт.

6. Види перевезень за законодавством України.

7. Джерела регулювання транспортних перевезень.

8. Загальна характеристики договору про перевезення вантажів.

9. Виконання договорів про перевезення вантажів.

10. Відповідальність сторін за договором про перевезення вантажу.

11. Договір про перевезення пасажирів та багажу.

12. Претензії та позови при перевезеннях.

13. Загальна характеристика договору про транспортне експедирування.

Ключові терміни та поняття

Перевезення вантаж, транспортна організація, пасажир, пошта, втрата вантажу, каботажні перевезення, коносамент, автомобільний, повітряний, морський транспорт, вузлова угода.

Тема 13 . Договір зберігання.

Спеціальні види зберігання

1. Договір зберігання: поняття, юридична природа, місце серед інших договірних зобов'язань.

2. Сторони, предмет (матеріальний об'єкт), форма та строк договору зберігання:

3. Права та обов'язки сторін за договором зберігання.

4. Відповідальність сторін у зобов'язаннях зі зберігання. Підстави та межі відповідальності зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі.

5. Особливості зберігання на товарному складі.

6. Загальна характеристика спеціальних видів зберігання.

Письмове завдання: Пилипенко замовила в ательє пошиття пальто з матеріалів підрядника за два місяці. Однак, коли вона у встановлений строк звернулася за готовим виробом, то працівник ательє пояснив, що пальто ще не пошите, оскільки ательє не закупило необхідного матеріалу через його тимчасову відсутність в продажі, тому доведеться ще зачекати. Пилипенко зажадала повернення їй сплаченого завдатку в подвійному розмірі та відшкодування їй моральної шкоди. Працівник ательє заперечував, оскільки вважав, що в

простроченні зобов'язання вина ательє відсутня.
Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір.

Тема 14. Договір доручення. Договір комісії

1. Правова природа договору доручення. Сторони, форма і зміст договору доручення.

2. Співвідношення договору доручення і довіреності. Зміст доручення та умови його виконання.

3. Підстави припинення договору доручення. Правові наслідки припинення договору доручення.

4. Відмежування договору доручення від агентського договору, договору комісії, договору управління майном, договору про надання послуг

5. Поняття договору комісії. Комісія і суміжні правові конструкції.

6. Особливості договору консигнації.

Ключові терміни та поняття Договір доручення, довіритель, повірений, фидуціарні відносини, фидуціарність, довіра, спеціальні підстави припинення договору доручення, представництво, довіреність, замісник повіреного, передоручення.

Тема 15. Договір управління майном.

Договір страхування

1. Поняття договору управління майном. Правове регулювання та особливості права довірчої власності за цивільним законодавством України.

2. Об'єкти договору управління майном. Суб'єкти договору управління майном.

3. Здійснення повноважень управителем майна. Відповідальність управителя майном

4. Основні страхові поняття: страховий ризик; страховий випадок; страхова сума; страхова премія; франшиза; суброгація.

5. Поняття та підстави виникнення страхових зобов'язань.

6. Порядок укладання та форма договору страхування. Зміст договору страхування.

7. Припинення дії та недійсність договору страхування.

8. Окремі види зобов'язань з особистого страхування. Деякі види зобов'язань з майнового страхування.

Ключові терміни та поняття

Договір управління майном; корпоративні права; установник управління; управитель; перелік майна, що передається в управління. Страхування, обов'язкове страхування, добровільне страхування, договір страхування, страховий ризик, страховий випадок, страхова сума, страхова премія, «франшиза», «суброгація».

Темі доповідей

1. Співвідношення понять «довірче управління» та «оперативне управління».

2. Особливості Договорів управління корпоративними правами в сучасних умовах розвитку економіки.

3. Страхування цивільно-правової відповідальності.

4. Тлумачення понять «Суброгація та регрес» у договорі страхування.

Тема 16. Недоговірні зобов'язання із правомірних дій

1. Загальна характеристика недоговірних зобов'язання із правомірних дій.

2. Публічна обіцянка винагороди. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.

3. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

4. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

Завдання: Знайти наукові публікації до даної теми і опрацювати їх, з точки зору проблематики і шляхів їх подолання.

Тема 17. Зобов'язання із завдання шкоди

1. Поняття та загальна характеристика зобов'язання із завдання шкоди.

2. Суб'єкти та об'єкт зобов'язання із завдання шкоди. Право регресу до винної особи. Регресні вимоги та їх види. Цивільно-правова відповідальність за завдання шкоди. Підстави (умови) відповідальності за завдання шкоди.

3. Поняття протиправної поведінки. Поняття шкоди. Поняття причинного зв'язку між протиправною поведінкою та завданою шкодою. Поняття недоговорної вини. Випадки відповідальності без вини.

4. Підстави звільнення від відповідальності за завдання шкоди. Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, заподіяну їхнім працівником або іншою особою.

5. Відповідальність за шкоду, завдану малолітніми, неповнолітніми та недієздатними особами. Відповідальність за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за шкоду, завдану актами влади. Відповідальність за шкоду, заподіяну правоохоронними органами. Відповідальність за шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Компенсація моральної шкоди.

Письмове завдання: Школяр Буткевич приніс до школи мобільний телефон свого батька і на уроці показував його друзям. Вчителька забрала телефон і поклала до шухляди класної шафи. Після уроку учні класу пішли до театру і Буткевич забув забрати телефон у вчительки. Наступного дня,

коли Буткевич звернувся до неї з проханням повернути телефон, вчителька пояснила, що він із шухляди зник. Надайте правовий аналіз з посиланням на нормативні акти чи є підстави для цивільно-правової відповідальності?

Тема 18. Спадкове право.

1. Універсальне та сингулярне правонаступництво у спадковому праві. Значення спадкового права.

2. Спадкове законодавство. Поняття і значення відкриття спадщини. Час відкриття спадщини.

3. Правове регулювання місця відкриття спадщини. Вжиття заходів до охорони спадкового майна. Пред'явлення претензій кредиторами спадщини.

4. Ознаки правочину про прийняття спадщини. Способи прийняття спадщини. Презумпція прийняття спадщини.

5. Строки для прийняття спадщини. Безумовність, беззастережність та безповоротність акту прийняття спадщини. Відмова від прийняття спадщини.

6. Проста відмова від прийняття спадщини та відмова на користь певної особи. Право прирощення.

7. Порядок оформлення спадкових прав. Свідоцтво про право на спадщину.

Ключові терміни та поняття

Спадкування, спадщенна, відмерла спадщенина, спадкування за законом, спадкування за договором, відкриття спадщини, місце та спосіб відкриття спадщини.

Тема 19. Заповіт

1. Поняття та ознаки заповіту. Вимоги до форми та змісту заповіту.

2. Заповіти, прирівняні до нотаріально посвідчених. Заповіт з умовою. Спільний заповіт подружжя. Секретний заповіт. Принцип свободи заповідальних розпоряджень. Обмеження свободи заповідальних розпоряджень.

3. Обов'язкова частка у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Усунення заповідачем спадкоємця від права спадкування. Заповідальний відказ.

4. Поняття спадкування за законом. Співвідношення інститутів спадкування за законом та спадкування за заповітом.

5. Коло спадкоємців за законом. Порядок закликання до спадкування за законом. Відумерле майно.

6. Характеристика нормативних актів, що регулюють питання переходу у спадщину окремих видів майна.

7. Спадкування предметів звичайної домашньої обстановки та вжитку. Спадкування права на пайовий внесок у житлово-будівельних та гаражно-будівельних кооперативах.

8. Характерні особливості спадкування земельних ділянок. Спадкове наступництво після смерті учасника господарського товариства.

9. Особливості спадкового наступництва акцій. Авторське право як об'єкт спадкового наступництва.

10. Перехід у спадщину обов'язків спадкодавця.

Письмове завдання: *Практичне завдання №1.* Написати один із видів заповіту на вибір.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Кіріяк О. В., Пацурківський Ю. П., Гудима-Підвербецька М. М. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

2. Цивільне право: практикум / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило, В. О. Кучер, В. М. Парасюк; за

ред. В. О. Кучера. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 2. 208 с.

3. Цивільне право : практикум / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило, В. О. Кучер, В. М. Парасюк; за ред. В. О. Кучера. Ч. 1. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 180 с.

4. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін. ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

5. Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В.Дзера, Н. С.Кузнецова та ін.; за ред. О. В.Дзери. К., 2020. 896 с.

6. Васильєв С. В. Енциклопедія цивільного судочинства: основні інститути та теоретичні засади. Київ : Алерта, 2021. С. 632.

7. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підручник / за ред.. Н. Ю. Голубевої. Одеса : Фенікс, 2021. 340 с.

8. Парасюк М. В. Цивільне право України (особлива частина) (у схемах та таблицях) : навчальний посібник / М. В. Парасюк, В. М. Парасюк, Н. М. Грабар. Львів : Растр-7, 2021. 467 с.

9. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України. За заг. ред. Н. Ю. Голубевої. К., 2021. 840 с.

10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України (Дзера О. В. (кер. авт. кол.), Кузнецова Н. С., Луць .В. У 2-х т. К., 2019.

11. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні : монографія / за ред. Академіка НАПрН України О. Д. Крупчана, наук. ред. А. Б. Гриник. К., 2017. 334 с.

12. Цивільне право України : підручник / 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах; за ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К. : Ліра К, 2018. 736 с.

13. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навч. посіб. За ред. Ю. М. Жорнокуя, Л. В. Красицької; Харків, 2017. 808 с.

14. Актуальні проблеми цивільного права і процесу : навч. посібник / За заг. ред. Я. В. Матвійчук. К., 2012. 177с.

Допоміжна література:

1. Цивільне право України. Особлива частина. За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, Р. А. Майданика. К, 2017. 1176 с.

2. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, М. В. Домашенко, І. П. Жигалкін, І. В. Жилінкова. Х., 2014. 655 с.

3. Цивільне право України : підручник. Ч. 2. Особлива / Р. Б. Шишка, О. Є. Аврамова, В. В. Алямкін, А. С. Амеліна, О. І. Антонюк; ред.: Р. Б. Шишка. К., 2018. 994 с.

4. Дзера О. В. Договірне право України. Особлива частина. К., 2018. 1200 с.

5. Погорілко В. Ф. Конституційне право України. Академічний курс : підруч.: у 2 т. Т. 1 / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. К. : Юридична думка, 2006. 544 с.

6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/ed20200718#Text>

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>

8. Спадкування за законодавством України. Коментар. Судова практика / Є. О. Рябоконець, С. Я. Фурса, Ю. О. Заїка та ін. К., 2009 352 с.

9. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути : монографія / В. В. Комаров, К. В. Гусаров,

Н. Ю. Сакара та ін.; за ред. В. В. Комарова. Х. : Право, 2016. С. 89 (автор підрозд. 1,5 розд. 1 Засади цивільного судочинства Комаров В.В.).

10. Васильєв С. В. Цивільний процес : підручник. К. : Алерта, 2019. С. 32.

11. Коссак В. М., Якубівський І. Є. Право інтелектуальної власності. К., 2007. 208 с.

12. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця ; наук. ред. М. М. Хоменко. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 1046 с.

13. 94. Slipchenko A. S. Understanding the property within the EU private law. *Legal, Economic Science and Praxis*. 2021. No. 1. P. 32–36

14. Актуальні проблеми розвитку сучасного права : колективна монографія. За загальною редакцією В. І. Цимбалюка. / А. С. Багатко, І. С. Балдич, І. І. Батарчук та ін. Львів : Новий Світ -2020, 2020. 220 с.

15. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів: вітчизняний та зарубіжний досвід : наукова монографія / За заг. Ред. В. І. Цимбалюка ; В. Б. Бачук, Т. В. Водоп'ян, В. Д. Гвоздецький та ін. Львів : Новий Світ -2020, 2020. 172 с.

16. Актуальні проблеми розвитку сучасного права: українські реалії та зарубіжний досвід : колективна монографія / За заг. ред. В. І. Цимбалюка. Львів : Новий Світ- 2000, 2021. 320 с.

17. Подвірна О. В. Інститут договірного права: необхідність реформування та перспективи розвитку. *Часопис національного університету «Острозька академія»*. Серія право. 2018. № 2 (18).

18. Подвірна О. В. Теоретико - правова характеристика конституційного ладу України та його роль в розбудові держави. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. №2. С.17–20.

19. Подвірна О. В. Проблемні питання інституту особистих немайнових прав фізичної особи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 4. С. 129–131.

20. Вікторчук М. В., Подвірна О. В. Правові основи розкриття інформації про діяльність фондом гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. *Молодий вчений*. № 12.1 (76.1), Спец випуск, Херсон, 2019 р. (науково-метрична база Copernicus). URL:

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/12.1/3.pdf>

21. Подвірна О. В. Проблемні питання визнання поняття та класифікації недоговірних зобов'язань у цивільному праві. *Юридичний вісник*. №3, 2020. С. 226–232.

22. Подвірна О. В., Лівчук С. Ю. Проблемні аспекти тварин як специфічних об'єктів цивільних прав. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції “*SCIENCE, TRENDS AND PERSPECTIVES*”, 18-19 травня 2020 р., Токіо, Японія. URL: <https://isg-konf.com/science-trends-and-perspectives/>

23. Подвірна О. В., Жмаченко Ю. Ю. Проблемні питання інформаційної згоди неповнолітніх на медичне втручання, Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «*SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS*» 10-12 травня 2020 рік, Харків, Україна. URL: https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2020/05/SCIENCE-SOCIETY-EDUCATION_TOPICAL-ISSUES-AND-DEVELOPMENT-PROSPECTS_10-12.05.20.pdf

24. Подвірна О. В. Теоретико-правові аспекти підвідомчості господарським судам. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів і здобувачів вищої освіти. «*ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ*». Збірник тез 21-22 травня 2020 року, Рівне, Україна. С. 245–249

25. Подвірна О. В., Якимчук М. Ю. «Теоретико-правовий аналіз історії становлення інституту представництва у господарському процесі ». *Право і суспільство*. Випуск 2. 2022 р. С.95-99.

26. Подвірна О.В. Роль комунікативної культури у формуванні професійного юриста. Збірник Матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «*Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи до 205 - річчя Університету Ушинського* », 27-28 жовтня 2022 року, м. Одеса. Україна, С. 145–149.

27. Подвірна О. В., Красько З. В. Воєнний стан, як непереборна сила. Збірник матеріалів XII Міжнародна науково-практична конференція “*MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE*”, 26-28.02.2023 Львів, Україна. С.1119–1124.

28. Подвірна О. В., Чикун Т. М. Право інтелектуальної власності в умовах воєнного стану – його збереження та захист. Матеріали Регіональної науково-практичної онлайн конференція «*АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*» 2 березня 2023 року, м.Рівне, Україна. С. 92–96.